

KARIA YOLU'NU KEŞFET

Karia Yolu, ruhu merak ve heyecanla dolu olanları doğa, tarih ve kültürü keşfetmeye çağırıyor.

Sayfa 10

DENİZLİ İNSANI

2002'de Denizli'de bulunan kafatası fosili parçaları, Anadolu'da yaşayan en eski insana ait.

Sayfa 20

BİNLERCE YILDIR KESİNTİSİZ YAŞAM

Sayfa 22

GERÇEK BİR AYDIN HALET ÇAMBEL

Türkiye'nin ilk kadın arkeologlarından Halet Çambel, toplumsal aydınlanmada önemli bir kilometre taşı.

Sayfa 24

Milliyet

18 Temmuz 2021 Pazar | Sayı: 4

ARKEOLOJİ

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

DÜNYA ONU KONUŞUYOR

Adını Amazon Kraliçesi Hiera'dan aldı. Antik Çağ'da sayısız tapınakla dini bir merkez oldu. M.S. 4. yüzyıldan itibaren bir Hristiyanlık merkezine evrildi. Bin yılların görkemiyle günümüze ulaşan Hierapolis bugün Cehennem Kapısı'nın çözülen gizemiyle dünya gündeminde. **MERT İNAN**

DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NİN ÖNEMİ KORUMA KONUSUNDA SORUMLULUK YÜKLÜYOR

Pamukkale-Hierapolis 1988'de Dünya Miras Listesi'ne alındı. Bu tarihî yapıların ve doğal güzelliklerin Dünya Miras Listesi'ne kaydolması, korunmaları ve gelecek nesillere aktarılmaları konusunda taraf devletlere sorumluluk yüklüyor.

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

İnsanlığın ortak mirası olan kültür eserleri ve doğa varlıkları gerek zamanın yıpratıcı etkisi gerekse de insanlığın gelişiminden kaynaklı olarak devamlı bir eksilme ve yıpranmayla karşı karşıya... Bu nedenle tarihin korunmasında önemli bir rol üstlenen UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) 16 Kasım 1972'de Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'yi kabul etti.

Dünya Miras Sözleşmesi'ni tasdik etmenin en önemli faydalarından biri, üstün evrensel değer taşıyan, kültürel farklılık ve doğal zenginliğin eşsiz örnekleri olan varlıkların oluşturduğu bir dünya için sorumluluk ve takdir duygusuyla hareket eden bir topluluğun parçası olmaktır. Türkiye, sözleşmeye 14 Nisan 1982'de 2658 Sayılı Kanun'la taraf olma kararı aldı. Kanun, Bakanlar Kurulu tarafından 23 Mayıs 1982'de onaylandı ve 14 Şubat 1983 tarihinde de Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Gerekli belgelerin UNESCO Genel Merkezi'ne sunulmasıyla Türkiye, sözleşmeye 16 Mart 1983'te resmen taraf oldu.

Listeye nasıl dahil olunur?

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne dâhil olabilmenin ilk şartı, miras alanları ile ilgili olarak ulusal bir envanter oluşturulmasıdır. Dünya Miras Merkezi tarafından incelenen ve Dünya Mirası Komitesi tarafından kabul edilen bu envanter, Geçici Dünya Miras Listesi adını alır. UNESCO'ya sunulacak mirasların, Geçici Miras Listesi'nde yer

alması ön şartlardan biridir. Dünya Miras Sözleşmesi'ne taraf devletin yetkili birimleri tarafından hazırlanan adaylık dosyaları, UNESCO Dünya Miras Merkezi'ne iletilir. UNESCO Dünya Miras Merkezi ise bu dosyaları, UNESCO'nun süreçteki uluslararası kuruluşlar olarak danışma organları olan, kültürel alanlarda Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi'ne (ICOMOS) ve doğal alanlarda Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği'ne (IUCN) ileterek bu dosyaların bilimsel inceleme ve değerlendirilmelerinin yapılmasını sağlar. Danışma organlarının değerlendirmeleri ışığında dört yılda bir seçimle göreve gelen ve 21 taraf devletten oluşan Dünya Miras Komitesi'nin yaptığı değerlendirmeler sonucunda bir miras alanının Dünya Miras Listesi'ne alınması süreci karara bağlanır.

Hukuki sorumluluklar

Sözleşmenin 4. maddesi uyarınca bu sözleşmeye taraf olan devletlerden her biri, topraklarında bulunan kültürel ve doğal mirasın saptanması, korunması, muhafazası ve gelecek kuşaklara iletilmesinin sağlanması görevinin öncelikle kendisine ait olduğunu kabul eder. Bunun için sözleşmeye üye devletler, kaynaklarını sonuna kadar kullanarak ve uygun olduğunda özellikle mali, sanatsal, bilimsel ve teknik alanlarda her türlü uluslararası yardım ve iş birliğini sağlayarak elinden geleni yapmakla yükümlüdür. Öte yandan sözleşmeye taraf devletler, devletin kültürel ve doğal mirasını tehdit eden tehlikelere

karşı müdahale yöntemleri geliştirmek, tehlikeleri önlemek, bilimsel, idari, mali ve teknik önlemleri almakla mükelleftir. Her yıl milyonlarca kişinin ziyaret ettiği travertenleri, termal suları, büyüleyici Kleopatra Havuzu, Hierapolis Antik Kenti ile ünlü Pamukkale, Antik Dönem'den bu yana şifalı sularıyla adeta bir sağlık merkezi olarak hizmet veriyor. Doğa ile tarihin buluştuğu, sayısız uygarlığa ev sahipliği yapmış bu eşsiz güzelliklerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla Pamukkale-Hierapolis 1988'de Dünya Miras Listesi'ne alındı. Bu kültürel yapıların ve doğal

Pamukkale Travertenleri

güzelliklerin Dünya Miras Listesi'ne kaydolması, kazandırdığı prestij ve uluslararası görünürlüğün yanı sıra, günümüze kadar ulaşan bu harikulade yapıların ve doğal güzelliklerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması konusunda taraf devletlere büyük bir hukuki sorumluluk yüklüyor ■